

Ο Παλμός των Μηλιωτάδων

Μεγ. Γραμματέας 4
45440 Ιωάννης

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΒ', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 142, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1995
Ταχ. Δ/ση: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων, Τηλ. (0656) 31244 (0651) 76734

ΣΤΙΣ 6 ΓΕΝΑΡΗ Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΨΙΜΟ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Στις 6 Γενάρη, εορτή των Θεοφανείων, θα πραγματοποιηθεί η γενική συνέλευση των μελών του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων καθώς και το κόψιμο της βασιλόπιτας.

Η Γενική συνέλευση θα έχει ως θέματα ημερήσιας διάταξης τα εξής:

1. Λογοδοσία Διοικητικού Συμβουλίου
2. Έγκριση Οικονομικού απολογισμού 1995
3. Προγραμματισμός δράσης για το 1996
4. Αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου και εκλεγτικής επιτροπής.

Προσκλήσεις ατομικές δεν θα σταλούν, αφού όλα τα μέλη λαβαίνουν την εφημερίδα μας.

Θα προηγηθεί το κόψιμο της βασιλόπιτας, η βράβευση των επιτυχόντων στα ΑΕΙ - ΤΕΙ χωριανών μας και των αριστούχων μαθητών της Γ' τάξης Γυμνασίου Μηλιωτάδων.

Θα γίνει επίσης ανακήρυξη των δωρητών για το έτος 1995 και θα μοιραστούν Χριστουγεννιάτικα δώρα στα παιδιά του χωριού.

Στο τέλος θα γίνει η καθιερωμένη γιορτή με φαγητά και ποτά που θα προσφέρει ο Σύλλογος και οι χωριανοί..

ΜΕΡΙΚΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της κυβερνήσεως το Προεδρικό Διάταγμα με το οποίο τροποποιείται εν μέρει το γνωστό Διάταγμα Ζαγορίου για τους παραδοσιακούς οικισμούς της περιοχής.

Σύμφωνα με την τροποποίηση αυτή το πιο σημαντικό είναι ότι για μια μερίδα χωριών επιτρέπεται η ολική επίχρηση των εξωτερικών όψεων των κτιρίων με τριπτό κονίαμα, καθώς επίσης κι η κατασκευή επιχρισμένων τσιμεντένιου στηρίγματος για την υποστήριξη των εξωστών. Τα χωριά αυτά είναι: Κρύα, Λυκοτρίχι, Αμφιθέα, Πέραμα, Περίβλεπτος, Ιτέα, Κρανούλα, Ανθρακίτης, Δεμάτι, Πέτρα, Καβαλλάρι, Κρυόβρυση, Μάζια, Ασπράγγελοι, Μεσοβούνι, Χρυσοβίτσα και Καλλιθέα Κόνιτσας.

Για τον οικισμό Μηλιωτάδες ως γνωστό το Διάταγμα Ζαγορίου δεν ισχύει γιατί δεν υφίστατο ως οικισμός πριν το έτος 1923.

**Μας διαβάζετε.
Είμαστε σίγουροι γι' αυτό....
Μήπως όμως ξεχάσατε να
στείλετε τη συνδρομή σας;**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΕΜΑΤΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ "ΗΠΕΙΡΟΣ"

Η ημερήσια εφημερίδα "ΗΠΕΙΡΟΣ" δημοσίευσε στις 14 Δεκεμβρίου συνέντευξη του Προέδρου της Κοινότητας Δεματίου Βασίλη Σπύρου.

Ευχαριστούμε τον αρχισυντάκτη Χ. Καζάκο για τη δημοσίευση αλλά και την προβολή των προβλημάτων της περιοχής μας μέσα από τις στήλες της "ΗΠΕΙΡΟΣ".

ΔΙΑΝΟΙΞΗ ΔΡΟΜΩΝ

Με μπουλντόζα της Νομαρχίας έγιναν διανοίξεις δρόμων στον οικισμό Μηλιωτάδω και συγκεκριμένα στις θέσεις: "Παλιάμπελα", "Σιουρλίνα" και προς το λόφο "Αντράλα".

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΓΕΩΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΙΓΜΕ ΣΤΗΝ ΠΛΑΚΑ

Μετά από αίτημα της Κοινότητας Δεματίου, αρμόδιος υπάλληλος του ΙΓΜΕ από την Αθήνα, επισκέφτηκε το συνοικισμό "Πλάκα" για το ζήτημα των κατολισθήσεων.

Ο γεωλόγος έδωσε τις αναγκαίες συμβουλές για την αντιμετώπιση του προβλήματος, και μπορεί με τα κατάλληλα έργα να αντιμετωπιστεί πλήρως.

Αυτοί που φεύγουν

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΜΠΑΖΑΛΕΚΟΣ

Ένας ακόμα χωριανός μας έφυγε από τη ζωή λίγο πριν το τέλος της χρονιάς. Ο Δημήτριος Κ. Μπαζαλέκος σε ηλικία 79 ετών.

Ο εκλιπών έζησε όλα τα χρόνια του στους Μηλιωτάδες, κοντά στην Τσιπιάνη, ασκώντας το επάγγελμα του γεωργοκτηνοτρόφου.

Παντρεύτηκε τη Γλυκερία Κ. Οικονόμου, με την οποία απέκτησε 7 παιδιά: Το Γιάννη, το Νίκο, το Γιώργο, τη Μαρία σύζυγο Ιωάννη Τσιόδουλου, τη Σοφία σύζυγο Γεωργίου Κατσέφτη, τη Γιάννιουλα σύζυγο Χρήστου Κατσέφτη και την Αθηνά που χάθηκε σε νεαρή ηλικία.

Ήταν αξιοσεβαστός άνθρωπος, κεφάλτος, ειλικρινής, φιλόξενος και αγαπητός από όλους τους συγχωριανούς.

Έδινε το παρόν στην εκκλησία με τη βροντερή φωνή του, διαβάζοντας το "Πιστεύω".

Το κενό που αφήνει ο χαμός του είναι μεγάλο.

Καλό ταξίδι μπάρμπα - Μήτσο!

Αιωνία σου η μνήμη!

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Το μισό χωριό στην Αμερική

ΙΣΤΟΡΙΚΑ - ΟΝΟΜΑΣΙΑ

Το Δεμάτι, ο κεντρικός δηλαδή συνοικισμός της ομώνυμης Κοινότητας αποτελεί την μία «πύλη» προς το Ανατολικό Ζαγόρι και φθάνει κανείς σ' αυτό ακολουθώντας το δρόμο (29ο χλμ. Ε.Ο. Ιωαννίνων - Τρικάλων) προς Μετόσοβο.

Τρεις είναι οι εκδοχές για την ονομασία του. Είτε γιατί αποτέλεσε στο παρελθόν συγκέντρωμένο χωριό, είτε γιατί οι κάτοικοι του ήταν μονοεσόμενοι, είτε γιατί η τοποθεσία που είναι κτισμένο σε ύψωμα, μοιάζει με όρθιο δεμάτι.

Το Δεμάτι παρά τις συχνές μετακινήσεις των κατοίκων διατηρεί και σήμερα στοιχεία που θυμίζουν κάτι από τα παραδοσιακά χωριά του Ζαγορίου. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο με τον μεγάλο συνοικισμό Μηλιωτάδες, ο οποίος αποτελούσε τόπο συνάντησης κτηνοτρόφων.

Το όνομα προέρχεται πιθανότατα από τη λέξη Μηλιώτη = κάπια που φορούσαν οι τσοπάνηδες. Ο οικισμός αυτός κατοικήθηκε μετά το 1900 και αποτελούσε για πολλά χρόνια μέρος της Κοινότητας Γρεβενιτίου.

Οι Μηλιωτάδες λοιπόν, οδικός κόμβος και η κύρια «πύλη» προς το Ανατολικό Ζαγόρι είναι μεν παραδοσιακός οικισμός (Β' Ζώνη Ζαγορίου) αλλά η εικόνα που παρουσιάζει είναι καθόλα σύγχρονη. Ονομάζεται και Καμπέρο - Αγιά από τον μεγάλο ταχυδρομικό σταθμό εκεί το ονομαστό ομώνυμο Χάνι και η πέτρινη τοξωτή γέφυρα, σήμα κατατεθέν για την περιοχή. Δύο μνημεία που δεν έχουν ως τώρα αναδειχθεί και αξιοποιηθεί.

Το μισό χωριό...στις Η.Π.Α.

Η μετανάστευση στο Δεμάτι, έχει τις ρίζες της ή καλύτερα την αιτία στην εποχή προ της απελευθέρωσης. Τότε ο πλούσιος που χωριό Θύμιος Παπάς, το εξαγόρασε από τους Τούρκους και οι κάτοικοι για να πάρουν τα «ταπιά» έπρεπε να καταβάλλουν το ανάλογο τίμημα.

Φτωχοί όπως ήταν αναγκάστηκαν να αναζητήσουν δουλειά εκτός της πατρίδας. Η πρώτη ομαδική μετανάστευση έγινε στη Μικρά Ασία, ακολούθησε άλλη στη Ρουμανία και στις αρχές του αιώνα που διανύουμε προς την Αμερική, απ' όπου αρκετοί επέστρεψαν μετά το 1940.

Η φυγή ολοκληρώθηκε σε δεκαετία του '60 οπότε πήραν το δρόμο προς την Αμερική οι περισσότεροι. Παρέμειναν εκεί και για τρίτη γενιά, ζουν και προοδεύουν, 600 Δεματιώτες, όπως προαναφέραμε, με ισχυρή παροικία στη Φιλαδέλφεια, διατηρώντας όμως άρρηκτους δεσμούς με τον τόπο καταγωγής τους.

Στα πλαίσια της Αδελφότητας Δεματίου Αμερικής που ιδρύθηκε το 1913 στη Φιλαδέλφεια, βοηθούν με κάθε μέσο, κυρίως οικονομικό το χωριό τους.

Η ασχολία των κατοίκων

Οι περισσότεροι κάτοικοι ασχολούνται με τη σταβλιμένη κτηνοτροφία (3500 γίδοπρόβατα και 200 αγελάδες).

Λειτουργούν επίσης πτηνοτροφικές μονάδες και μια υπερασύγχρονη χοιροτροφική. Καλλιεργούνται περίπου

600 στρεμ. κυρίως με καλαμπόκι τα οποία αρδεύονται από τα ποτάμια που διέρχονται από την περιοχή.

Αρκετοί από τους κατοίκους είναι δασογύτες, ενώ αξιοσημείωτη είναι η ύπαρξη βιοτεχνιών ξύλου και ενός επιπλοποιείου.

Λόγω της κοντινής απόστασης μέρος των κατοίκων εργάζεται στα Γιάννινα αλλά ζει στο χωριό.

Εκπαίδευση - σχολεία

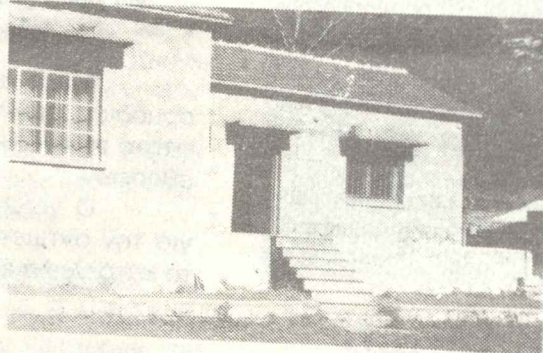
Ενώ τα κτίρια υπάρχουν και μάλιστα σε πολύ καλή κατάσταση, λείπουν οι μαθητές που θα τα γεμίσουν. Στους Μηλιωτάδες λειτουργεί το μόνο Δημοτικό Σχολείο, 2θείο με 12 μαθητές από το Δεμάτι και τα γύρω χωριά.

Μόνο είκοσι είναι οι μαθητές που φοιτούν στο Γυμνάσιο (ιδρύθηκε το 1983) Μηλιωτάδων και προέρχονται από το Ανατολικό Ζαγόρι, την Γότιστα και τη Μπαλντομιά.

Εκείνο όμως που είναι ανησυχητικό και δείχνει την έλλειψη μαθητικού δυναμικού, εξηγείται με την απουσία νηπιαγωγείου.

Οδικό δίκτυο - Προβλήματα

Ο συνοικισμός των Μηλιωτάδων είναι ο συγκοινωνιακός κόμβος προς το Ανατολικό και Κεντρικό Ζαγόρι. Εκεί τέμνονται οι 41η (προς Τρίστενο - Γρεβενίτι) και η

Το Κοινοτικό Γραφείο

42η (προς Καβαλάρη - Καλουτά) επαρχιακές οδοί, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η κατάσταση του οδοστρώματος είναι καλή. Χειρότερη είναι η κατάσταση του δρόμου που συνδέει το Δεμάτι με την Ε.Ο. Ιωαννίνων - Τρικάλων (29ο χλμ.). Εκεί από τα επτά χιλιόμετρα έχει ασφαλτοστρωθεί μόνο το ενάμιση.

Πολύ χειρότερη είναι η εικόνα των δρόμων στους συνοικισμούς και μεταξύ αυτών, αφού υπολογίζεται ότι έχουν μήκος 100 χλμ. και υπάρχει άσφαλτος μόνο σε

Τριάντα περίπου χιλιόμετρα βόρεια των Ιωαννίνων βρίσκεται η Κοινότητα Δεματίου, «πύλη» του Ανατολικού Ζαγορίου και πρόσφατα, έδρα του Συμβουλίου Περιφέρειας. Ένα χωριό που έχει τους περισσότερους κατοίκους του μετανάστες στις Η.Π.Α. (περίπου 600) και μόνο 414 (απογραφή 1991) στους πέντε μεγάλους συνοικισμούς του: Δεμάτι (44), Μηλιωτάδες (201), Βοτανασαίοι (61), Αγία Βαρβάρα (26) και Άγιος Γεώργιος (82). Πρόεδρος της Κοινότητας είναι ο κ. Βασίλης Σπύρου, δάσκαλος, αντιπρόεδρος (πρόεδρος για 2 τετραετίες) ο κ. Χρήστος Παπαδόπουλος και σύμβουλοι οι κ.κ. Ηλίας Κίτσιος, Γιάννης Σιούλας, Γιάννης Μπαζαλέκος, Κώστας Ξήτας (πρώην πρόεδρος), Αριστείδης Κατσάφτης και ο κ. Λεωνίδας Τσεκούρας πρόεδρος Μηλιωτάδων.

Το Κοινοτικό κατάστημα με προ-

• Συνέντευξη του προέδρου στον Χ. Καζάκο

σημεία

των Μηλιωτάδων, η οποία ρίχτηκε με έξοδα του Πολιτιστικού Συλλόγου πριν λίγους μήνες.

Υδρευση - Αρδευση

Η μόλυνση του νερού (πέρυσι εμφανίστηκαν καλοβόλα κτηρίδια) εξαιτίας των παλιών αγωγών που το στέλνουν από την υδρομάσηση στα υδραγωγεία, αποτελεί το κυριότερο πρόβλημα σε συνδυασμό με την μη τοποθέτηση (καιτοι είχε ζητηθεί) χλωριστηρίων. Τέσσερα υδραγωγεία υδρεύουν τους συνοικισμούς του Δεματίου, και παρόλο που υπάρχει επαρκές νερό, σε πολλές περιοχές δεν έχει φθάσει το δίκτυο λόγω των μακρινών αποστάσεων.

Κι ενώ στην ύδρευση τα προβλήματα έγκαινα στην ποιότητα του νερού κατά κύριο λόγο, στην αρδευση είναι τα καλλιεργούμενα, χρησιμοποιούνται με μικροπροβλήματα νερό από τα ποτάμια της περιοχής. Στους Μηλιωτάδες συναντώνται οι παραπομπές του Αράχθου, Ζαγορίτικος και Βάρδας, οι οποίοι στην συνέχεια σχηματίζουν τον Διπόταμο που σίμνει με το Μετόσοβο και τη Μπαλντομιά. Παραπομπές του Βάρδα είναι και ο Ζουρίκας στον οποίο η ΔΕΗ με πρόταση - μελέτη του Μηχανικού κ. Παπαθανασίου σχεδιάζει την κατασκευή αντλητικού έργου, για να επιλυθεί η κατάσταση. Παλιότερα είχε γίνει προσπάθεια μέσω του Αναπτυξιακού Συνδέσμου της περιοχής, ώστε και χώρος να βρεθεί και απορριμματοφόρο να αγοραστεί, αλλά δεν προχώρησε η σχετική μελέτη 50 εκ.

Οι ελπίδες εναπόκεινται στην λειτουργία του Συμβουλίου Περιφέρειας αφού το πρόβλημα της διαχείρισης των απορριμμάτων θα είναι από τα σημαντικότερα που καλείται να αντιμετωπίσει.

Εργα - Προγραμματισμός

Χωρίς να γίνει ως τώρα κάποια δημοπράτηση, είναι ενταχθεί στο πρόγραμμα ΣΑΝΤ 1 (εθνικοί πόροι) της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης δύο έργα. Το ένα αφορά

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Αικατερίνη Αθ. Οικονόμου 2.500

Αθαν. Χρ. Οικονόμου: 7.500

Χρήστος Γαμπρίσιος: 2.000

Σπυριδούλα Μπέλλου: 5.000

Νικόλαος Δ. Αγγέλης: 1.000

Χρ. Δ. Παπαχρήστος: 1.000

Χριστόφορος Κούτρας: 1.500

Νικόλαος Κ. Τσιόλης: 1.000

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Χρ. Δ. Παπαχρήστος: 2.000

Χριστόφορος Κούτρας: 3.500

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Χριστόφορος Κούτρας: 10.000 δρχ.

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Πωλείται αγρός έκτασης 4

στρεμ. στη θέση "Ξηρό-

καμπος" Μηλιωτάδων,

εντός σχεδίου οικισμού, σε

τιμή ευκαιρίας

Πληροφορίες στα τηλέφω-

να 0331 - 72460 και 0651 - 32969

εδρικό διάταγμα του 1986 μεταφέρθηκε από το Δεμάτι στους Βοτανασαίους, απ' όπου εξυπηρετούνται καλύτερα όλοι οι κάτοικοι, δεδομένου ότι το χωριό είναι αραιοκατοικημένο και οι αποστάσεις μεταξύ των συνοικισμών μεγάλες.

Στο Κοινοτικό κατάστημα με απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου παραχωρήθηκε αίθουσα για να στεγαστούν τα όργανα του Συμβουλίου Περιφέρειας.

Η τακτική επιχορήγηση της Κοινότητας φτάνει τα 8 εκατομμύρια δραχμές ενώ υπάρχουν και ίδια έσοδα από την μίσθωση λατομείων - μαρμάρων (περίπου 5 εκατομμύρια ετησίως) αφού στην περιοχή γίνεται εξόρυξη της περιφημους, μοναδικού στην Ηπειρο, γκρίζου μαρμάρου. Με τον κ. Σπύρου λοιπόν είχαμε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση για το χωριό, την οποία σας μεταφέρουμε αναλυτικά.

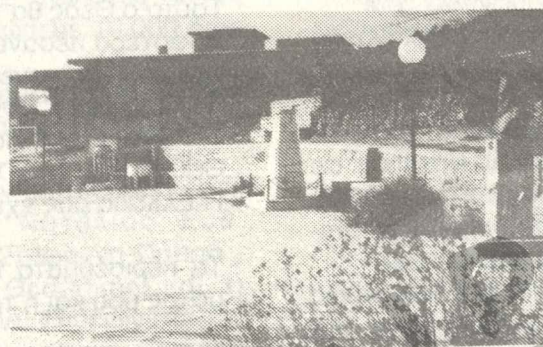
Περιφερειακού Ιατρείου (το Αγροτικό που λειτουργεί στην γειτονική Πέτρα δεν εξυπηρετεί), ενώ υπάρχει και πρόταση για ίδρυση Δασονομείου για τις Κοινότητες που ανήκουν στο Δασαρχείο Ιωαννίνων (υπάρχει στο Γρεβενί από το Δασαρχείο Μετόσου). Μεγάλο πρόβλημα αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι από την έλλειψη τηλεφωνικών γραμμών. Μόνο 12 τηλέφωνα (με τις υπηρεσίες) λειτουργούν (Κέντρο Γρεβενιτίου) σήμερα ενώ υπάρχουν αιτήσεις για άλλα 60 - 70. Αυτή την περίοδο ο Ο.Τ.Ε. άρχισε την τοποθέτηση κέντρου στους Μηλιωτάδες οπότε σύντομα θα καλυφθούν οι αιτήσεις. Με ταχυδρομικούς διανομείς από το Γραφείο Ιωαννίνων (Μηλιωτάδες) και το γραφείο Γρεβενιτίου (Δεμάτι) εξυπηρετούνται οι κάτοικοι στην αλληλογραφία τους.

«Ο Παλμός των Μηλιωτάδων»

Είναι η εφημερίδα του Εκπολιτιστικού Συλλόγου που ιδρύθηκε το 1984 και αποτελεί τη «γύφουρα» με τους Δεματιώτες της Αμερικής, αλλά και μεταξύ των ντόπιων. Εκδίδεται κάθε μήνα από συντακτική Επιτροπή και κυκλοφορεί σε 430 φύλλα. Οικονομικά στηρίζεται κυρίως στους μετανάστες.

Τρεις Πολιτιστικοί Σύλλογοι

Λίγοι σχετικά οι κάτοικοι στο Δεμάτι αλλά αυτό δεν

Η προτομή του Μητροπολίτη Δημητρίου στην πλατεία του Δεματίου

εμπόδιζε την ύπαρξη και λειτουργία τριών πολιτιστικών Συλλόγων με σημαντική προσφορά.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτάδων με πρόεδρο τον κ. Βασ. Παπαευθυμίου, καθηγητή του Πανεπιστημίου μας, ο Εξωραιστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δεματίου ο «ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ» με πρόεδρο τον γιότρο Μιχ. Παπά και ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δεματίου η «ΠΡΟΟΔΟΣ» με πρόεδρο τον πρόσφατα επα-

Αξίειται η προσπάθεια του Εκπολιτιστικού Συλλόγου για την κατασκευή Πνευματικού Κέντρου

ναπατρισθέντα Κων/νο Κίτσιο. Στην Αμερική λειτουργεί όπως προαναφέραμε η Αδελφότητα Δεματίου η οποία εξέδωσε το βιβλίο «Δεμάτι Ιστορία - Λαογραφία».

Πνευματικό Κέντρο

Με πρωτοβουλία, φροντίδα και δαπάνη του Εκπολιτιστικού Συλλόγου κατασκευάστηκε στο Δεμάτι (ολοκληρώθηκε πέρυσι) Πνευματικό Κέντρο με χώρους εκδηλώσεων, γραφεία, ιατρείο και αναμένεται να προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες στους κατοίκους.

Αντάμωμα το Καλοκαίρι

Το ερχόμενο καλοκαίρι οι απανταχού Δεματιώτες έδωσαν ραντεβού για να ανταψώσουν στο χωριό τους. Η πρωτοβουλία ανήκει στην Αδελφότητα Αμερικής και θα συνεργαστούν για το σκοπό αυτό η Κοινότητα και οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι.

Τα πανηγύρια

Τρία είναι τα σημαντικότερα. Αυτό στις 17 Ιουλίου (Αγ. Μαρίνα) όπου παλιότερα λειτουργούσε ως «νυφοπαζάρο» και τόπος συνάντησης με τους ξενιτεμένους. Επίσης γίνεται στις 8 Σεπτεμβρίου πανηγύρι στους Μηλιωτάδες και στον συνοικισμό Αγ. Γεωργίου την ημέρα της γιορτής του Αγίου Κλεωνότατος αξίζει να αναφέρουμε ότι από το Δεμάτι καταγόταν δύο Μητροπολίτες. Ο Ιωάννης Δημήτριος, προτομή του οποίου έχει στηθεί στην πλατεία του χωριού, ενώ υπάρχει και κληροδοτήματα που διαχειρίζεται η Ενορία Αγ. Νικολάου, και ο Πενταπόλεως Χρύσανθος που είχε ιδρύσει την Χρυσάνθειο Σχολή στο χωριό (έχει καταστραφεί το κληροδοτήματα του οποίου έχει χαθεί).

Γνωστοποίηση λειτουργίας Ιατρείου

Ο ιατρός Γιάννης Καστανιουδάκης, σύζυγος της χωριανής μας Ιατρού Ναυσικάς Βασιλείου Ζιάβρα, έχει Ιατρείο και δέχεται σύμφωνα με τα ακόλουθα:

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΟΥΔΑΚΗΣ

Χειρουργός

ΩΤΟΡΙΝΟΛΑΡΥΓΓΟΛΟΓΟΣ

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΕΠΙΤΟΜΟΣ ΛΕΚΤΟΡΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ LIVERPOOL

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΥ 18 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ. (0651) 31512 - 73015 - 35848

Δέχεται καθημερινά 6.00 - 8.30 π.μ. και Σάββατο πρωί 9.00 - 13.00 με προαναγγελία

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Γεννήσεις και βαφτίσια

Το κοριτσάκι όταν ερχόταν στον κόσμο, δηλαδή στη ζωή, δεν ήταν καθόλου καλοδεχούμενο και ιδιαίτερα αν τύχαινε να γεννιούνται δύο ή περισσότερα μέσα στην ίδια οικογένεια. Τούτο συνέβαινε γιατί, πρώτα για τον πατέρα, προείχε το όνομα της οικογένειας και έπρεπε το επώνυμό του να διαιωνίζεται και δεύτερα για τη μητέρα, για την σκέψη και την φροντίδα της προίκας που ήταν πολύ δύσκολη την εποχή εκείνη.

Η λεχώνα και το παιδί

Όταν την έγκυο την έπιαναν οι πόνοι, φώναζαν τη μαμή και τη μάνα της. Η μαμή ήταν μια πρακτική και έμπειρη γυναίκα του χωριού. Όταν ξεκινούσε από το σπίτι της, δεν γύριζε πίσω στο σπίτι της, για να πάρει κάτι τί ή έστω και να πει κάτι στους δικούς της που είχε λησμονήσει να τους πει.

Εάν η έγκυος δεν λευτερώνονταν εύκολα, έπαιρναν τον παππά και της διάβαζε την ευχή. Η μαμή, όπως είπαμε, ήταν απλή γυναίκα του χωριού, με πρακτική πείρα που αποκτούσε από τις πολλές επισκέψεις της στις έγκυες γυναίκες του χωριού.

Μόλις γεννιόνταν το παιδί, κάποιος έτρεχε στον παπά και έπαιρνε το “ευχονέρι” (νερό αγιασμένο) και μ’ αυτό έπλυναν όλοι τα χέρια τους, ράντιζαν τα ρούχα και τα σκεπάσματα της λεχώνας και του παιδιού.

Η μαμή έπλυνε το μωρό με αλατόνερο για να γίνει το σώμα γερό, όπως έλεγαν. Αυτό μάλλον είχε απολυμαντικό σκοπό.

Μετά έκαναν τηγανίτες που τις πρόσφεραν σε όλους. Εστελναν και τους συγγενείς για να τους ζήσει το νεογέννητο.

Η λεχώνα, για πολλές μέρες, δεν σηκονόταν και δεν έβγαине έξω από το σπίτι της. Αν την πονούσε το στήθος, από το πολύ γάλα, έπαιρνε το χτένι, που χτενιζόταν και χτένιζε μ’ αυτό το στήθος της. Για 40 μέρες δεν λουζόταν, δεν πήγαινε σε γλέντια και σε διασκεδάσεις, κοιμόταν μόνη της, δεν έπλυνε ρούχα, δεν έπιανε νερά, δεν έβγαине στην αυλή του σπιτιού της μετά τη δύση του ήλιου και μέχρι το πρωί..

Αν είχε γεννήσει αγόρι, δεν πήγαινε ακριβώς στις 40 μέρες στην εκκλησία, για να πάρει ευχή από τον παπά, αλλά άφηνε να περάσουν δύο ή τρεις μέρες και τούτο για να αποκτήσει πάλι αγόρι. Αν είχε γεννήσει κορίτσι, πήγαινε δύο ή τρεις μέρες ενωρίτερα, για να μην ξαναγεννήσει κορίτσι.

Όταν η έγκυος γυναίκα δεν έχανε την ομορφιά της, πίστευαν ότι θα γεννήσει κορίτσι και όταν έχανε την ομορφιά της, αγόρι. Αρκετές φορές οι προβλέψεις τους δεν αλήθευαν γιατί το αποτέλεσμα ήταν αντίθετο από τις προβλέψεις τους.

(Από το βιβλίο του Ι. Μάνθου “ΤΟ ΔΕΜΑΤΙ” Ιστορία - Λαογραφία, Α' μέρος, 1983)

Ελληνοϊταλικός πόλεμος 1940 - 41

Εικοσιοκτώ Οκτώβρη ημέρα Δευτέρα
Πέντε και είκοσι η ώρα, σκότος, βροχή, αέρας
Πέφτουν πυκνοί κεραυνοί, φεγγαβολεί γη και ουρανοί
Χιλιάδες οβίδες εις την πάσαν στιγμή
Φωτιά, σίδερο και καπνοί ταράζουν τη γραμμή
Ο Μουσολίνι με πόλεμο απειλεί
Την Ελλάδα μας σκλάβα του να ειδεί
Είκοσι μερόνυχτα αγώνες, φρίκη
Ουδείς εγνώριζε ποιος θα χεί τη Νίκη
Εις όλες τις μάχες που γινήκανε
Μ’ επταπλασίους εχθρούς βρεθήκαμε
Τους προγόνους τον Λεωνίδα θυμηθήκαμε
Ωσάν ‘ Ελληνες ήρωες δεν φοβηθήκαμε
Λίγοι ενωμένοι με ορμή τους πολεμήσαμε
Με την βοήθεια του Θεού τους νικήσαμε
Τα τανκς του Μουσολίνι τα παινεμένα
Στο Καλπάκι μείνανε σκορπισμένα
Από τον Ελληνικό Στρατό καμένα
Εκεί κάνανε την μεταβολή
Από το στήθος και την λόγχη την Ελληνική
Μαζί τους παίρνοντας το αίσχος και την ντροπή
Αυτούς τους καιρούς και τα χρόνια
Που είμασταν παιδιά ακόμα
Τουφέκια, αεροπλάνα, τανκς και κανόνια
Εις το Ελληνοαλβανικό το χώμα
Μέρες, νύχτες και χειμώνα
Στις χαράδρες, στα βουνά, στα χιόνια
Εις το μεγάλο το καμίνι
Που ‘χε ανάψει ο Μουσολίνι
Μεγάλο κακό έχει γίνει
Χήρες, ορφάνια από τότε είναι
Τούτο ο Θεός θα το κρίνει
Αμφότερα πέσανε ηρώων κορμάκια
των πτωχών γονέων παιδάκια
Πολεμούσαμε λίγοι ενωμένοι με ορμή
Για οικογένεια, Πατρίδα, για Τιμή
Θαυμάσανε της Οικουμένης οι λαοί
Η Ελλάδα μας έχει δοξαστεί

Τα περισεύματα της καρδιάς μου εξήλθον εκ του στόματός μου και η τρεμάμενη χείρα μου έγραψε ταύτα.

Εις μνήμην των Αδελφών ημών Ηρώων πεσόντων εις τον Ιερόν τούτον αγώνα. Αιωνία η μνήμη των!

Σήμερον λίγοι στη ζωή γερασμένοι
Σώμα και πνεύμα τραυματισμένοι
Από την Πολιτεία ξεχασμένοι
Μα είμαστε σε μία στήλη γραμμένοι
του Αγνώστου Στρατιώτου την τιμημένη
Ο Μουσολίνι την βιβλιοθήκη του αν είχε κοιτάξει
Την Ιστορία των Ελλήνων να χεί διαβάσει
Ποτέ δεν θα χεί τολμήσει
Πόλεμο της Ελλάδος να κηρύξει
Καιροί και αιώνες ας περνάνε
Οι Ελληνίδες ήρωες και ηρώιδες γεννάνε
Στους πολέμους μαζί πολεμάνε
Λευτεριά, Τιμή και Δόξα κρατάνε.

Ζήτω η Ελλάδα
Θεόδωρος Έξαρχος
Μηλιωτάδες

(Το ποίημα επαναδημοσιεύεται επειδή κατά την προηγούμενη δημοσίευση, εκ παραδρομής, παραλείφθηκε ένα μέρος του.)

Καλά Χριστούγεννα
Ευχρισμένο το νέο έτος
1996

